

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: martin.durdovic@soc.cas.cz

Prospěšnost evropské integrace a sjednocení předpisů v různých oblastech

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v12-04</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>2. – 9. 4. 2012</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraje (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1048</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PM.27, PM.178</i>
Zveřejněno dne:	<i>9. května 2012</i>
Zpracoval:	<i>Martin Durdovič</i>

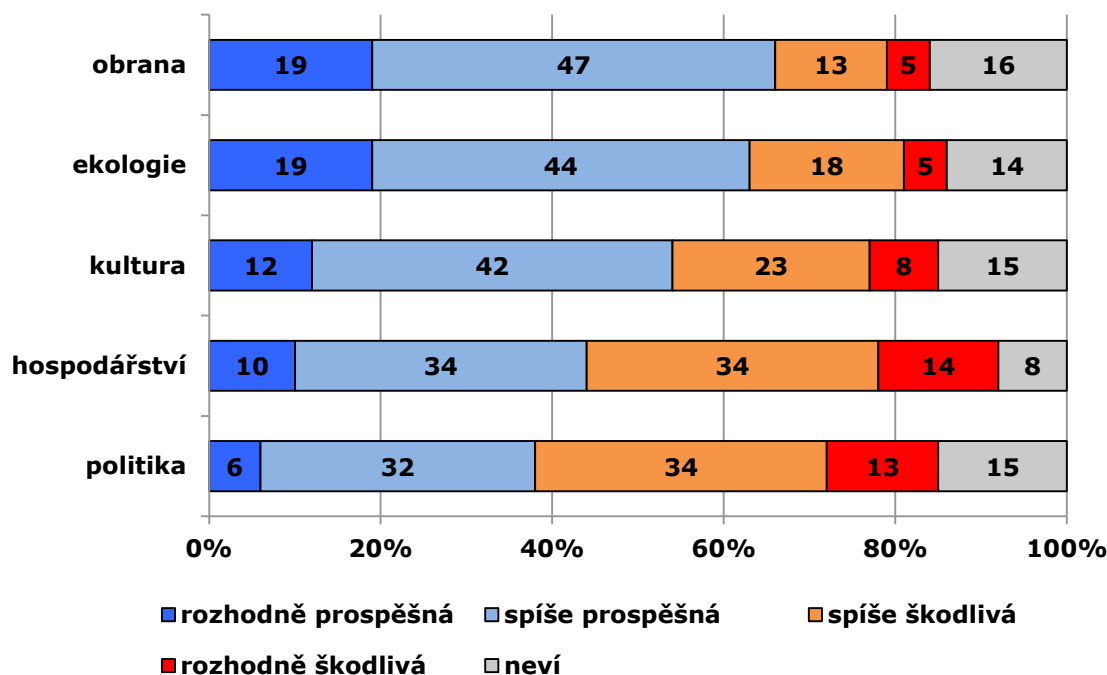
Součástí dubnového šetření CVVM byla baterie otázek týkající se prospěšnosti či škodlivosti evropské integrace v oblastech hospodářství, politiky, kultury, obrany a ekologie. Nově byla položena také baterie otázek k tématu prospěšnosti či škodlivosti sjednocování předpisů a praxe všech států Evropské unie. Češi celkově evropskou integraci a sjednocování předpisů pokládají za prospěšné, existují ale značné rozdíly v pohledu na jednotlivé oblasti integrace a sjednocování.

Jak je zřejmé z grafu 1, u české veřejnosti celkově převažuje přesvědčení o prospěšnosti evropské integrace. Jako prospěšná je nejsilněji vnímána integrace v oblasti obrany, již takto ohodnotilo celkem 66 % dotázaných, a integrace v oblasti ekologie, kterou pokládá za prospěšnou 63 % dotázaných. Ve zbývajících oblastech přesvědčení o prospěšnosti evropské integrace stupňovitě klesá. Integraci v oblasti kultury shledává prospěšnou mírně nadpoloviční většina populace (54 %). V oblasti hospodářství ovšem podporu integraci vyjadřuje už jen 44 % dotázaných a ještě nižší je podpora politické integrace, která činí 38 %. Jak v oblasti hospodářské, tak politické integrace už zároveň převažuje celkový podíl těch, kdo evropskou integraci považují za škodlivou (48 %, resp. 47 %).

Lze konstatovat, že pohled Čechů na evropskou integraci se relativně silně diferencuje podle toho, kde integraci shledávají smysluplnou a kde naopak ne, a kde se k ní proto staví skepticky i odmítavě.

Graf 1: Prospěšnost a škodlivost integrace EU¹

Tabulka 1: Prospěšnost a škodlivost integrace EU (časové srovnání v %)

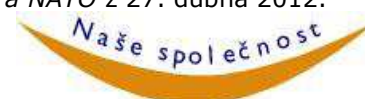
	10/2002 P/Š	4/2006 P/Š	4/2007 P/Š	4/2008 P/Š	4/2009 P/Š	4/2010 P/Š	4/2011 P/Š	4/2012 P/Š
Obrana	71/10	74/9	68/16	71/15	75/9	72/14	72/17	66/18
Ekologie	78/7	70/16	70/16	76/13	73/13	68/16	70/20	63/23
Kultura	70/12	68/14	69/17	74/13	57/25	65/18	61/29	54/31
Hospodářství	60/25	63/22	47/43	57/26	54/34	52/35	47/46	44/48
Politika	59/19	55/26	53/32	60/29	52/29	54/28	46/41	38/47

Pozn.: P je součtem odpovědí „rozhodně prospěšná“ a „spíše prospěšná“, Š je součtem odpovědí „spíše škodlivá“ a „rozhodně škodlivá“.

Tabulka 1 nabízí časové srovnání, z něž vyplývá, že přesvědčení o prospěšnosti evropské integrace se oproti předchozím letům snížilo. Ve srovnání s loňským rokem je pokles zřetelný v oblastech politiky (o 8 procentních bodů), ekologie (o 7 p. b.), kultury (o 7 p. b.) a obrany (o 6 p. b.). Tento vývoj lze klást do souvislosti s poklesem důvěry v Evropskou unii jako celek, jehož hlavní příčinou je i v mezidobí od posledního měření dále se prohlubující krize eurozóny.² Statistická analýza dat poskytuje oporu pro tvrzení, že čím vyšší nedůvěru jedinec pociťuje k Evropské unii, tím je pravděpodobnější, že bude rovněž přesvěd-

¹ Znění otázky: „Je podle Vás prospěšná nebo škodlivá evropská integrace v těchto oblastech: a) hospodářství, b) politika, c) kultura, d) obrana, e) ekologie?“ Varianty odpovědi: rozhodně prospěšná, spíše prospěšná, spíše škodlivá, rozhodně škodlivá.

² Viz tiskovou zprávu CVVM *Důvěra institucím EU a organizacím OSN a NATO* z 27. dubna 2012.

čen o škodlivosti integrace v různých oblastech. A stejně to platí i naopak, čím vyšší je důvěra v Evropskou unii, tím je pravděpodobnější, že půjde ruku v ruce s názorem, že integrace je prospěšná.³

Z hlediska souvislosti sledovaných názorů se sociodemografickými charakteristikami obyvatel lze obecně ve všech oblastech integrace (o něco slaběji jen v oblasti kultury) statisticky významně častěji pozorovat podporu integrace u lidí s orientací na pravý střed a pravý kraj politického spektra, zatímco u lidí vyhraněně levicového smýšlení je silněji zastoupen názor o škodlivosti integrace. Integrace je častěji nahlížena jako prospěšná těmi, kdo deklarují dobrou životní úroveň své domácnosti. Lidé, kteří svou nynější životní úroveň subjektivně hodnotí jako špatnou, naopak více tíhnou k tomu, nahlížet evropskou integraci jako škodlivou. Integrace v oblasti hospodářství, politiky a kultury je jako prospěšnější silněji vnímána mladou generací lidí ve věku 15 až 29 let.

Z grafu 2 vyplývá, že také názory na prospěšnost či škodlivost sjednocování předpisů a praxe ve státech Evropské unie se různí v závislosti na dané oblasti. Ve většině oblastí jsou Češi sjednocování otevřeni. Celkem více jak polovina populace by pokládala za prospěšné sjednocení pravidel silničního provozu (71 %), pravidel udělování vysokoškolských a vědeckých titulů (62 %), zaměstnávání a bezpečnosti práce (68 %), trestního práva (61 %), dotační politiky (61 %), občanského práva (58 %), hygienických a ekologických norem a předpisů (57 %) nebo důchodů (55 %).

Méně výhod Češi spatřují ve sjednocování výuky na školách, přestože i tady je největší podíl těch, kdo tento proces pokládají za prospěšný (45 %). Společným jmenovatelem zbývajících oblastí, kde se Češi ke sjednocování pravidel a praxe staví méně vstřícně až odmítavě, je problematika redistribuce bohatství. Sjednocování sociální politiky je prospěšné přibližně podle poloviny populace (49 %). U hodnocení rozpočtové politiky je už ale celkový podíl těch, kdo jsou přesvědčeni o prospěšnosti sjednocování (39 %), mírně menší než podíl těch, kdo se naopak kloní k tomu, že podobná aktivita by byla škodlivá (44 %). Jak je patrné ze dvou posledních položek grafu 2, zhruba polovina české veřejnosti považuje za škodlivé sjednocování daní a poplatků (52 %) a více jak polovina se staví negativně k přijetí společné měny (63 %).

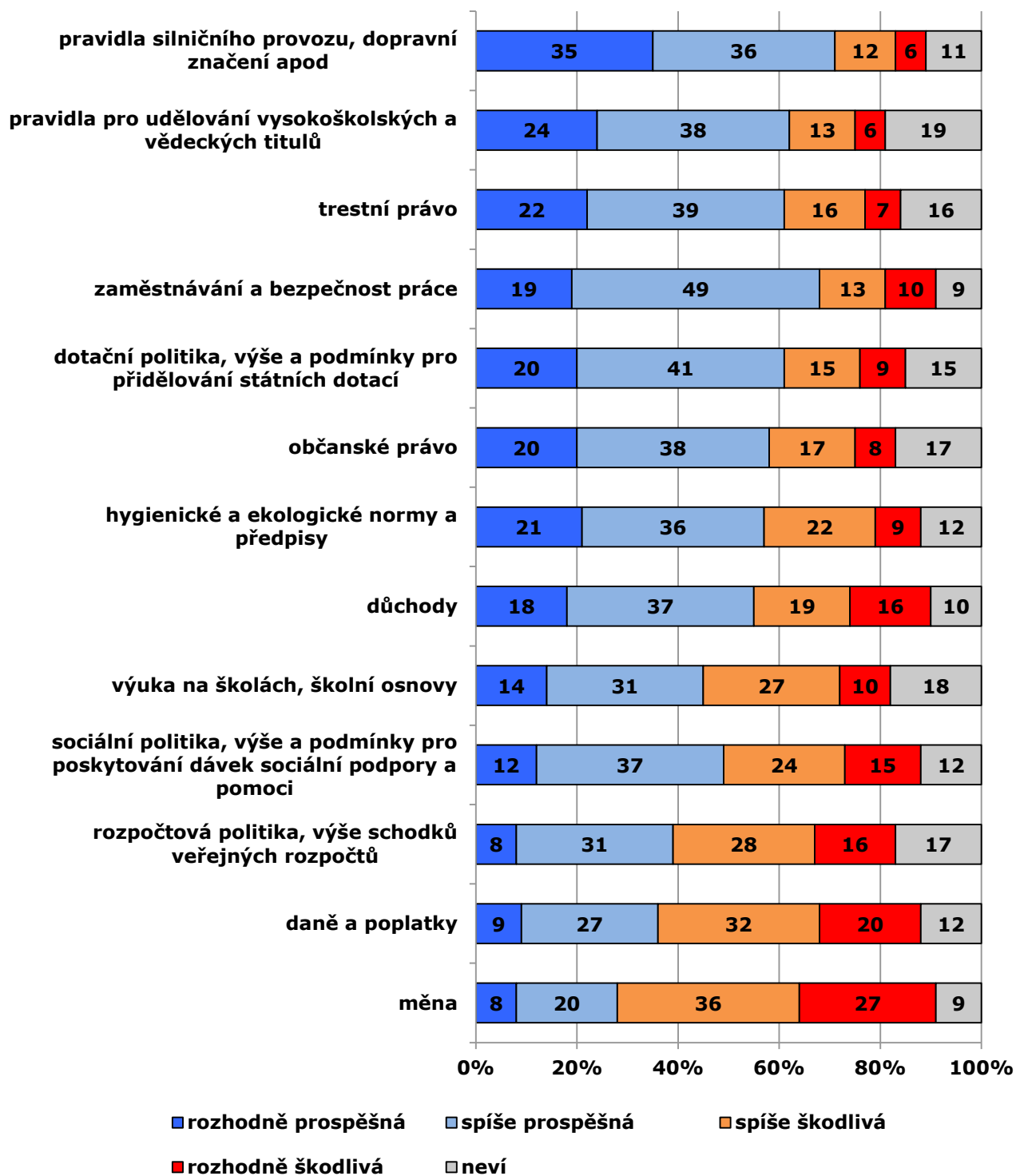
Proti sjednocování rozpočtové politiky, daní a poplatků a přijetí společné měny se statisticky významně častěji vyjadřují stoupenci levého kraje politického spektra a lidé deklarující špatnou životní úroveň své domácnosti. Významně častěji se také jedná o ty, kteří nemají důvěru k Evropské unii jako celku.

Provedené šetření celkově naznačuje, že Češi jsou schopni rozlišovat mezi různými oblastmi evropské integrace a sjednocování předpisů a dovedou tyto oblasti posuzovat diferencovaně. I když obecně více či méně silně převládá mínění o prospěšnosti integrace a sjednocení předpisů, v případě některých klíčových opatření, jako je politická integrace nebo sjednocení daní a poplatků a měny, naopak jednoznačně vítězí přesvědčení o jejich škodlivosti.

³ Spearmanův korelační koeficient pro závislost mezi důvěrou v EU a přesvědčením o prospěšnosti integrace dosahuje pro jednotlivé sledované oblasti integrace hodnot 0,38 až 0,59. Velmi podobné hodnoty dává i Pearsonův korelační koeficient.

Graf 2: Prospěšnost a škodlivost sjednocení předpisů a praxe v různých oblastech⁴

⁴ Znění otázky: „V Evropské unii jsou některé věci upraveny ve všech zemích jednotně a jiné jsou výlučně v pravomoci jednotlivých zemí. Myslíte si, že by bylo prospěšné nebo škodlivé, kdyby došlo k sjednocení předpisů a praxe všech států EU v následujících oblastech:“ (viz seznam dotazovaných oblastí v grafu 2). Varianty odpovědi: rozhodně prospěšná, spíše prospěšná, spíše škodlivá, rozhodně škodlivá.